

Pred katechézou zaznelo čítanie z Prvého listu sv. apoštola Pavla Timoteovi (1 Tim 6,8-10):

Uspokojme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť. Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudí ponárajú do záhuby a zatratenia. Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom.

Lakomstvo

5. časť cyklu katechéz O nerestiach a cnostiach

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Pokračujeme v katechézach o nerestiach a cnostiach a dnes budeme hovoriť o *lakomstve*, teda o takej forme pripútanosti k peniazom, ktorá človeku bráni vo veľkodušnosti.

Nie je to hriech, ktorý sa týka len ľudí vlastniacich veľký majetok, ale je to všeobecná neresť, ktorá často nemá nič spoločné so stavom na bankovom účte. Je to choroba srdca, nie peňaženky.

Púštni otcovia skúmali túto neresť a zistili, že sa lakomstvo môže zmocniť aj mníchov, ktorí sa zriekli obrovského dedičstva. V samote svojej cely lipli na predmetoch malej hodnoty: nepožičiavali ich, nedelili sa o ne a ešte menej boli ochotní ich darovať. Pripútanosť k maličkostiam oberá o slobodu. Tieto predmety sa pre nich stali akýmsi fetišom, od ktorého sa nedalo odpútať. Bol to akýsi návrat do štádia dieťaťa, ktoré zviaza hračku a opakuje: „To je moje! To je moje!“. V tomto nárokaní si sa skrýva nezdravý vzťah k skutočnosti, ktorý môže vyústiť do foriem nutkavého odkladania alebo patologického hromadenia.

Na vyliečenie tejto choroby mnísi navrhovali drastickú, ale veľmi účinnú metódu: rozjímanie o smrti. Keby človek na tomto svete nahromadil akokoľvek veľa majetku, jedným sme si absolútne istí: že do rakvy si ho nevezmeme. Veci si nemôžeme odniesť! Tu sa ukazuje nezmyselnosť tejto neresti. Naviazanosť na majetok, ktorú si budujeme s vecami, je len zdanlivá, pretože nie sme pánmi sveta: táto zem, ktorú milujeme, v skutočnosti nie je naša a pohybujeme sa po nej ako cudzinci a pútnici (porov. Lv 25, 23).

Tieto jednoduché úvahy nám umožňujú nahliadnuť do bláznovstva lakomstva, ale aj do jeho najvnútornejšej podstaty. Je to snaha zahnať strach zo smrti: hľadať istoty, ktoré sa v skutočnosti rozpadnú v okamihu, keď ich uchopíme. Spomeňme si na podobenstvo o nerozumnom človeku, ktorému pole ponúklo bohatú úrodu, a tak sa učičikal myšlienkami, ako zväčšiť svoje sýpky, aby do nich vmestil celú úrodu. Ten človek mal všetko vypočítané, naplánované do budúcnosti. Nepočítal však s najistejšou premennou v živote: so smrťou. „Blázon,“ hovorí evanjelium, „ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahromadil, čie bude?“ (Lk 12, 20).

V iných prípadoch nám túto službu robia práve zlodeji. Aj v evanjeliách sa zopárkrát vyskytujú a hoci je ich konanie odsúdeniahodné, môže sa stať spásnym varovaním. Práve takto Ježiš káže v reči na vrchu: „Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich moľ a hrdza ničia a kde sa zlodeji dobývajú a kradnú. V nebi si zhromažďujte poklady: tam ich neničí ani moľ, ani hrdza a tam sa zlodeji nedobývajú a nekradnú“ (Mt 6, 19 - 20).

V rozprávani púštnych otcov sa spomína zlodej, ktorý prekvapil mnícha v spánku a ukradol mu pár vecí, ktoré mal vo svojej cele. Keď sa mních prebudil, vôbec nebol znepokojený tým, čo sa stalo, vydal sa po zlodejovej stope, a keď ho našiel, namiesto toho, aby si vzal ukradnuté veci, dal mu ešte pár zvyšných vecí so slovami: „Toto si si zabudol vziať!“

My, bratia a sestry, síce môžeme byť pánmi vecí, ktoré vlastníme, ale často sa stane opak: nakoniec vlastnia ony nás. Niektorí boháči už nie sú slobodní, nemajú čas ani na oddych, musia sa obzerať cez plece, pretože hromadenie majetku si vyžaduje aj jeho stráženie. Sú stále znepokojení, pretože je potrebné veľa potu na budovanie majetku, avšak ten môže v okamihu zmiznúť. Zabúdajú na evanjeliové kázanie, ktoré netvrdí, že bohatstvo samo osebe je hriechom, ale určite vyžaduje si zodpovednosť. Boh nie je chudobný: je Pánom všetkého, ale – ako píše svätý Pavol – „hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste vy jeho chudobou obohatili“ (2 Kor 8, 9).

Toto je to, čo lakomec nechápe. Mohol byť zdrojom požehnania pre mnohých, ale namiesto toho sklúzol do slepej uličky nešťastia.

Život lakomca je škaredý. Spomínam si na jedného pána, ktorého som stretol v inej diecéze. Išlo o veľmi bohatého muža, ktorý mal chorú matku. Bol ženatý. Bratia sa striedali v starostlivosti o mamu a mama ráno jedla jogurt. Tento pán jej ráno dával polovicu, aby jej poobede dal druhú polovicu a ušetril. Takáto je lakomosť, pripútanosť k majetku. Potom tento pán zomrel a komentáre ľudí, ktorí prišli na smútočný obrad, boli takéto: „Vidíte, že ten človek pri sebe nič nemá, všetko mu zostalo. A potom, trochu sa vysmievajúc, hovorili: ‚Nie, nie, nemohli zatvoriť rakvu, lebo si chcel všetko vziať so sebou‘. Toto, lakomstvo, vyvoláva u iných posmech: že nakoniec musíme odovzdať svoje telo a dušu Pánovi a všetko musíme nechať. Buďme opatrní! A buďme štedrý, štedrý ku každému a štedrý k tým, ktorí nás najviac potrebujú. Ďakujem.

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2024-01/katecheza-o-nerestiach-a-cnostiach-5-lakomstvo.html>